

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.002.01.2021

Pan
Janusz Frąckowiak
Wójt Gminy Przemęt
ul. Jagiellońska 8
64-234 Przemęt

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/044 – Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym w ramach realizacji Programu „Senior+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Przemęt (dalej: Urząd albo Gmina) ul. Jagiellońska 8; 64-234 Przemęt
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Frąckowiak, Wójt Gminy Przemęt, od 22 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Dorota Gorzelniak, Wójt Gminy Przemęt od 28 listopada 2014 do 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Polityka senioralna realizowana przez gminę. 2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i umowach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020. Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także informacje i dokumenty sporządzone przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Marek Gutraj, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/18/2021 z 27 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina podejmowała działania w celu rozeznania sytuacji osób starszych zamieszkałych na jej obszarze. W przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przemęt na lata 2017-2021³ (dalej: Strategia) określono cele, które odpowiadały potrzebom gminnej polityki senioralnej. Corocznie dokonywano oceny zasobów społecznych i terminowo przedstawiano je Radzie Gminy Przemęt (dalej: Rada).

W ramach pomocy społecznej oferowano seniorom różne formy wsparcia przewidziane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴ (dalej: ups), zapewniając na ten cel odpowiednie finansowanie. Udział Gminy w programie wieloletnim „Senior+” na lata 2015-2020⁵ (dalej również: Program) zapewnił osobom w wieku 60+ możliwość skorzystania z nowej formy pomocy w postaci usług opiekuńczych, świadczonych w Dziennym Domu „Senior+” oraz Klubie „Senior+”.

Złożone w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu (dalej: WUW w Poznaniu) oferty pozwoliły uzyskać dofinansowanie na utworzenie i wyposażenie ww. ośrodków wsparcia. Pozyskane środki wydatkowano zgodnie z zasadami określonymi w Programie oraz z treścią porozumień zawartych z Wojewodą Wielkopolskim (dalej: Wojewoda). Oddane do użytku placówki odpowiadały minimalnym standardom wyposażenia określonym w Programie. Ich organizacja oraz zasady: uczestnictwa seniorów w zajęciach, odpłatności za pobyt w placówkach i dowozu do nich, również były zgodne z wymogami Programu. Gmina, terminowo i na właściwych formularzach, składała sprawozdania końcowe z wykonanych zadań oraz sprawozdania z ich trwałości. Po oddaniu do użytku dwóch inwestycji nie sporządzono natomiast rozliczeń, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁶ i nie przekazano ich Wojewodzie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Polityka senioralna realizowana przez gminę

1.1. W Gminie, w kontrolowanym okresie, nie dokonywano kompleksowej diagnozy dotyczącej sytuacji osób starszych. Bazowano w głównej mierze na wcześniejszych diagnozach, zawartych w Strategii oraz na wynikach badania ankietowego przeprowadzonego pod kątem powstania na terenie gminy ośrodka wsparcia w postaci dziennego domu pobytu osób starszych. Dokumenty te zostały opracowane przez GOPS w latach 2015-2016.

W Strategii zawarto m. in. analizę SWOT⁸, którą przeprowadzono w celu sprecyzowania aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie oraz w celu

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Przyjętą uchwałą Rady Gminy Przemęt nr XXIX/194/ z 14 listopada 2016 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przemęt na lata 2017-2021.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.

⁵ Ustanowiony uchwałą Nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 (M.P. z 2018 r. poz. 228).

⁶ Dz. U. Nr 38, poz. 1579.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

zdiagnozowania potencjalnych problemów w kluczowych obszarach takich jak: „Bezrobocie i ubóstwo”; „Rodzina, dziecko, młodzież”; „Uzależnienia i przemoc w rodzinie”; „Bezdomność”; „Podeszły wiek”; „Niepełnosprawność” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

Jako zagrożenia dla obszaru „Podeszły wiek” wskazano: wzrost liczby osób starszych; wysokie koszty usług opiekuńczych; brak w gminie instytucji wsparcia dla osób starszych; małą liczbę osób starszych kontynuujących aktywność zawodową; brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych; niewystarczającą liczbę wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu oraz niską świadomość osób starszych co do korzyści wynikających z korzystania ze wsparcia opiekuna osoby starszej.

(akta kontroli str. 25-100)

Z przeprowadzonego w 2015 r. badania ankietowego wynikało, że aż 81% mieszkańców widziało potrzebę powstania dziennego domu pobytu osób starszych. Zdaniem mieszkańców, główne potrzeby jakie powinien zapewnić ww. ośrodek wsparcia to: potrzeby rehabilitacyjne (81%); potrzeby socjalne, w tym posiłek (71%); terapia zajęciowa (38%); rozwój zainteresowań (26%) oraz potrzeby kulturalno-oświatowe (26%). Na podstawie ankiet, ustalono również, że głównymi przeszkodami w korzystaniu przez seniorów z usług ośrodka wsparcia mogą być – dojazd do placówki (52%) oraz stan zdrowia (23%). Większość ankietowanych (25%) odpowiedziała, że usługi dziennego domu pobytu osób starszych powinny być dostępne pięć dni w tygodniu.

W związku z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonej ankiety, Rada Gminy przyjęła uchwały o utworzeniu ośrodków wsparcia - Klubu Seniora w Gminie Przemęt⁹ z oddziałami w miejscowościach: Bucz, Kaszczor, Mochy i Przemęt (w grudniu 2018 r.) oraz Dziennego Dom Pomocy Senior+ w miejscowości Błotnica¹⁰ (we wrześniu 2019 r.). Utworzenie ww. placówek miało na celu wsparcie seniorów poprzez umożliwienie im korzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, rekreacyjnej oraz prozdrowotnej.

W związku z powyższymi inicjatywami, w 2019 r. złożono dwa wnioski o dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2019 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie Dziennego Domu Senior+” oraz „Utworzenie i/lub wyposażenie Klubu Senior+”.

W 2020 r. złożono natomiast dwa wnioski o dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2020, Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” oraz „Zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior+”.

(akta kontroli str. 25-28)

Monitorowaniem sytuacji osób starszych na terenie Gminy zajmował się GOPS, który corocznie przedkładał Radzie oceny zasobów pomocy społecznej oraz sprawozdania roczne ze swojej działalności wraz z przedstawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej. W GOPS opracowywano również coroczne raporty z przeprowadzonego monitoringu Strategii, o czym szerzej napisano w pkt 1.6. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 8-9)

⁸ Od angielskich słów określających cztery elementy składowe analizy (*Strengths* – silne strony, *Weaknesses* – słabe strony, *Opportunities* – szanse, okazje i *Threats* – zagrożenia).

⁹ Na podstawie uchwały Rady Gminy Przemęt nr 25/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Seniora w Gminie Przemęt.

¹⁰ Na podstawie uchwały Rady Gminy Przemęt nr 89/2019 z dnia 3 września 2019 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Dzienny Dom Pomocy Senior+.

1.2. W latach 2018-2020, do osób starszych z terenu gminy kierowano następujące usługi społeczne:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (art. 50 ust. 1 ups), które w każdym roku kierowano do sześciu seniorów;
- umieszczenie w domu pomocy społecznej (art. 54 ust. 1 ups), w 2018 r. usługi takie kierowano do siedmiu seniorów, w 2019 r. do pięciu seniorów oraz w 2020 r. do sześciu seniorów. Z uwagi na brak domu pomocy społecznej na terenie gminy, usługi te realizowano w Domu Pomocy Społecznej w Wolsztynie;
- usługi opiekuńcze lub posiłek w ośrodku wsparcia (art. 51 ust. 1 ups), oferowane były począwszy od 2019 r. (Klub „Senior+”) i 2020 r. (Dzienny Dom „Senior+”). Z usług Klubu Senior+ korzystało 40 seniorów w latach 2019-2020, a z oferty Dziennego Domu „Senior+” 24 seniorów w 2020 r.

Dyrektor GOPS wyjaśniła, że w latach 2018-2020 Gmina nie świadczyła usług kierowanych do osób starszych w formach przewidzianych w art. 52 (rodzinny dom pomocy) oraz art. 53 ups (mieszkanie chronione) z uwagi na brak wniosków o przyznanie takiej formy pomocy. Dyrektor zaznaczyła również, że Gmina bierze pod uwagę uruchomienie takiej pomocy w przyszłości jeśli wystąpi zapotrzebowanie na te formy usług.

(akta kontroli str. 10-13, 709)

1.3. Mieszkańcy Gminy byli informowani o możliwości skierowania do placówki „Senior+” poprzez zamieszczenie, na stronach internetowych GOPS i Urzędu¹¹:

- ogłoszenia o naborze uczestników do projektu „Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów” w ramach dziennych form usług opiekuńczych świadczonych w Klubie Seniora¹²;
- ogłoszenia o rekrutacji do Dziennego Domu Pomocy Senior+ w Błotnicy¹³.

W ogłoszeniach tych były dostępne informacje o szczegółowej procedurze naboru do ww. placówek i dokumentach niezbędnych do złożenia wniosku. Wskazano w nich również osoby mogące udzielić szczegółowych informacji.

Sekretarz wyjaśnił, że w każdej miejscowości na terenie Gminy były rozwieszone plakaty informujące o projekcie i prowadzonej rekrutacji. Ponadto pracownicy socjalni podczas wizyt w miejscu zamieszkania osób starszych informowali je o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach ww. projektu. Sekretarz zaznaczył również, że w akcję zaangażowani byli także sołtysi i radni.

Na stronie internetowej GOPS (w zakładce „świadczenia”) znajdowały się informacje o możliwości skorzystania z form pomocy społecznej wynikających z art. 50 (usługi opiekuńcze) i art. 54 ups (umieszczenie w domu pomocy społecznej). Nie było natomiast informacji o możliwości skorzystania z form pomocy wynikającej z art. 52 (rodzinny dom pomocy) i art. 53 (mieszkanie chronione) ups.

NIK wskazuje, że brak wniosków mieszkańców o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 52 i 53 ups może wynikać m.in. z tego, że nie mieli oni wiedzy o możliwości skorzystania z takiej formy pomocy z uwagi na to, iż na stronie internetowej GOPS (w zakładce „świadczenia”) nie było szczegółowej informacji na ten temat.

(akta kontroli str. 22-23, 802-810)

1.4. Wydatki na pomoc społeczną ogółem (dział 852,) w latach: 2018, 2019 i 2020, wyniosły odpowiednio: 1 611 tys. zł, 3 648 tys. zł oraz 2 111 tys. zł. Wzrost

¹¹ www.przemet.ops.org.pl w zakładce: Projekt WRPO Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów oraz www.przemet.pl.

¹² Data publikacji – 14 grudnia 2018 r.

¹³ Data publikacji – 21 października 2019 r. (strona GOPS) oraz 12 listopada 2019 r. (strona Urzędu).

wydatków w 2019 r. związany był z realizacją inwestycji „Rozbudowa z przebudową Sali wiejskiej w Błotnicy na Dom Dziennego Pobytu Senior+.

Kwoty środków przeznaczonych dla GOPS na pomoc wynikającą z art. 50-54 ups, ujęte w pierwotnych uchwałach budżetowych, na lata: 2018, 2019 i 2020, wyniosły odpowiednio: 526 tys. zł; 599 tys. zł i 602 tys. zł.

Kwoty środków wydatkowanych przez GOPS na pomoc wynikającą z art. 50-54 ups, w latach: 2018, 2019 i 2020, wyniosły odpowiednio: 361 tys. zł, 314 tys. zł i 517 tys. zł, z czego wydatki na:

- usługi opiekuńcze sprawowane w miejscu zamieszkania wyniosły, w latach: 2018, 2019 i 2020, odpowiednio: 48 tys. zł, 38 tys. zł i 71 tys. zł;
- pobyt w DPS wyniosły, w latach: 2018, 2019 i 2020, odpowiednio: 313 tys. zł, 276 tys. zł i 323 tys. zł;
- usługi opiekuńcze w ośrodku wsparcia wyniosły 87 tys. zł (w 2020 r.) oraz posiłki w ośrodku wsparcia - 36 tys. zł (w 2020 r.).

Dyrektor GOPS wyjaśniła, że coroczne potrzeby zgłaszane przez GOPS na realizację zadań wynikających z art. 50-54 ups, były opracowywane na podstawie danych z poprzedniego roku oraz szacowanych potrzeb, które mogły pojawić się w ciągu roku. Zmniejszenie środków na wydatki w powyższym zakresie, które następowało w wyniku zmian uchwał budżetowych (dokonywanych w trakcie danego roku) było konsekwencją dostosowania planu finansowego do faktycznych potrzeb wynikających ze złożonych wniosków i wydanych decyzji. Dyrektor podkreśliła jednocześnie, że nie było sytuacji, aby z powodu zmniejszenia środków finansowych odmówiono komuś pomocy.

(akta kontroli str. 549-550, 710)

1.5. W kontrolowanym okresie, liczba seniorów objęta świadczeniami, o których mowa w art. 50 i 54 ups, w poszczególnych latach była podobna.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone corocznie dla sześciu osób. Średni miesięczny koszt świadczenia usług opiekuńczych jednej osoby starszej wyniósł: 1 321 zł w 2017 r., 1 407 zł w 2018 r., 851 zł w 2019 r. oraz 1 187 zł w 2020 r.

Liczba osób starszych, które korzystały z DPS wyniosła: sześć w 2017 r.; siedem w 2018 r., pięć w 2019 r. oraz sześć w 2020 r. Do DPS skierowano w 2018 r. jednego seniora, w 2019 r. dwóch, a w 2020 r. żadnego. Dyrektor GOPS wyjaśniła, że dwie osoby skierowano do DPS na podstawie orzeczeń sądu, a jedna osoba złożyła wniosek samodzielnie.

Średni miesięczny koszt pobytu osoby starszej w DPS wyniósł: 2 073 zł w 2017 r., 2 085 zł w 2018 r., 2 361 zł w 2019 r. oraz 2 655 zł w 2020 r.

W latach 2019-2020, 40 seniorów corocznie korzystało ze wsparcia Klubu „Senior+”. Średni miesięczny koszt pobytu jednego seniora w Klubie wyniósł: 36 zł w 2019 r. oraz 30 zł w 2020 r.¹⁴

Ze wsparcia Dziennego Domu Pomocy „Senior+” korzystało w 2020 r. 24 seniorów. Średni miesięczny koszt pobytu jednego seniora w placówce wyniósł 1 169 zł.

(akta kontroli str. 551-552)

1.6. Przyjęta, na lata 2017-2021, Strategia składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, części diagnostyczno-analitycznej i części programowej.

¹⁴ Podane kwoty dotyczą kosztów eksploatacji pomieszczeń przeznaczonych na Klub „Senior+” w Gminie. W kwotach tych nie uwzględniono kosztów poniesionych przez partnera projektu „Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów”.

Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: położenie, powierzchnia, podział administracyjny gminy; gospodarka; rynek pracy; demografia; edukacja i oświata; ochrona zdrowia; pomoc społeczna; sport i kultura; problemy społeczne w gminie - ankieta oraz analiza SWOT. W części programowej wskazano natomiast najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy, które ujęto w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części tej ujęto również podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania oraz czas realizacji wyznaczonych działań.

W dokumencie określono cztery cele strategiczne:

- 1) Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- 2) Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- 3) Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
- 4) Rozwój kapitału społecznego ludzkiego.

Dla celu strategicznego nr 3, określono dwa cele operacyjne, tj. „Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki oraz ograniczenie skutków niepełnosprawności” oraz „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych”.

W prognozowanych zmianach w zakresie objętym Strategią zaplanowano zmierzać m.in. w kierunku poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez tworzenie warunków służących zaspokajaniu ich potrzeb oraz podniesieniu poziomu integracji społecznej.

Wśród ustalonych kierunków działań zmierzających do osiągnięcia celu nr 3 były m. in.: dalszy rozwój usług opiekuńczych świadczonych przez GOPS; udzielanie osobom starszym pomocy finansowej i rzeczowej; rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne oraz podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie dziennego domu pobytu dla osób starszych; promowanie wśród społeczności lokalnej aktywnych postaw, w tym pomocy sąsiedzkiej oraz promowanie wolontariatu.

Jako źródła finansowania działań zapisanych w Strategii wskazano środki własne Gminy oraz środki z: budżetu powiatowego i centralnego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, funduszy zewnętrznych (w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), innych programów, organizacji pozarządowych oraz sponsorów indywidualnych.

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c ups w Strategii powinny być wskazane nie tyle źródła finansowania, co ramy finansowe. Określenie ram finansowych oznacza wskazanie pułapów środków przeznaczonych na realizację Strategii.

Przyjęto, że monitorowanie Strategii w zakresie celu nr 3 oparte będzie na analizie wskaźników monitoringu takich jak liczba: osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców; osób dotkniętych niepełnosprawnością; osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej; osób objętych usługami opiekuńczymi; osób korzystających z domu dziennego pobytu; klas integracyjnych oraz osób do nich uczęszczających; zlikwidowanych barier architektonicznych, opiekunek oraz wolontariuszy.

(akta kontroli str. 29-100)

Z przeprowadzonego monitoringu Strategii, GOPS corocznie sporządzał stosowne raporty. Sekretarz wyjaśnił, że w Urzędzie nie prowadzono wyliczeń w zakresie kwot wydatkowanych, w latach 2017-2020, z budżetu Gminy na realizację Strategii. Zaznaczył jednocześnie, że przyjęta przez Radę Strategia zakłada, iż do oceny

stopnia jej realizacji zostaną wykorzystane wskaźniki monitoringowe oparte jedynie o dane ilościowe i jakościowe, a nie kwotowe.

(akta kontroli str. 712-801, 818)

1.7. W latach 2018-2019 Gmina dokonała oceny zasobów pomocy społecznej. Opracowane przez GOPS dokumenty zawierały elementy wskazane w art. 16 a ust. 1-3 ups, w tym m.in. przedstawiono lokalną sytuację społeczną i demograficzną, infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe poniesione na pomoc społeczną. Przedmiotowe oceny obejmowały osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład liczbowy. Oceny zostały przedstawione Radzie zgodnie z wymogami art. 16a ust. 4 ups, tj. w terminie do 30 kwietnia 2019 i 2020 r. Z przedmiotowych ocen zasobów pomocy społecznej wynikała potrzeba zatrudnienia dwóch opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych. Dyrektor GOPS wyjaśniła, że dwóch takich opiekunów zatrudniono w GOPS począwszy od kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str.101-245, 877-881)

1.8. W Gminie nie ustanowiono lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art.110 ust. 10 ups, skierowanych dla osób starszych.

Od 2019 r. realizowano natomiast projekt pn. „Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020¹⁵. Celem głównym tego projektu był wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług opiekuńczych na terenie Gminy Przemęt, o 20 osób objętych wsparciem w ramach dziennych form usług opiekuńczych w Dziennym Domu „Senior+” w Błotnicy w terminie od 1 stycznia 2020 r. do 30 listopada 2021 r. oraz o 40 osób w ramach dziennych form usług opiekuńczych w Klubie „Senior+” w terminie od 1 grudnia 2018 r.¹⁶ do 30 listopada 2021 r. Partnerem projektu jest Fundacja „Sztuka dla ludzi”. W ramach projektu zaplanowano dofinansowanie trzech zadań:

- a) „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy w Błotnicy” - zakup sprzętu specjalistycznego, m.in.: rowerków treningowych; kijów trackingowych; wałków piankowych; mat do ćwiczeń; obciążników na ręce i nogi; balkonika oraz bieźni;
- b) „Bieżące funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy w Błotnicy” - usługi opiekuńcze i asystenckie; usługi poradnictwa specjalistycznego; wynagrodzenie sprzątaczk;
- c) „Bieżące Funkcjonowanie Klubu Seniora w Gminie Przemęt” - usługi opiekuńcze i asystenckie (wynagrodzenie Lidera Klubu Seniora); koszty eksploatacji pomieszczeń Klubu; usługi sprzątania, warsztaty i zakup wyposażenia do zajęć.

(akta kontroli str. 7, 617-626, 802-810, 882-915, 959-992)

Sekretarz wyjaśnił, że zgodnie z założeniami projektu „Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów” - od 1 stycznia 2019 r. miały być realizowane zajęcia w Klubie Seniora. Jednak ze względów organizacyjnych fizycznie zajęcia rozpoczęły się w marcu 2019 r. W celu uatrakcyjnienia zajęć oraz poprawy infrastruktury Klubu w Kaszchorze, w styczniu 2019 r. podjęto również decyzję o złożeniu wniosku w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”. Po otrzymaniu dofinansowania Rada Gminy Przemęt podjęła 3 września 2019 r. uchwałę¹⁷ o zmianie nazwy Klubu Seniora na „Klub Senior+” w Gminie Przemęt. Sekretarz zaznaczył ponadto,

¹⁵ Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe.

¹⁶ W rzeczywistości zajęcia w Klubie rozpoczęły się w marcu 2019 r.

¹⁷ Nr 90/2019 w sprawie zmiany uchwały nr 25/2018 z 28 grudnia 2018 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Seniora w Gminie Przemęt.

że pomimo rozpoczęcia działalności Klubu w Kaszczorze w marcu 2019 r., z nowej infrastruktury wykonanej w ramach dofinansowania z Programu seniorzy skorzystali dopiero po jej wykonaniu, tj. w III i IV kwartale 2019 r.

(akta kontroli str. 996-997)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina podejmowała działania w celu rozeznawania sytuacji osób starszych zamieszkałych na jej obszarze. W przyjętej Strategii określono cele, które odpowiadały potrzebom gminnej polityki senioralnej. Corocznie dokonywano oceny zasobów społecznych i terminowo przedstawiano je Radzie.

W ramach pomocy społecznej oferowano seniorom różne formy wsparcia, zapewniając im odpowiednie finansowanie. Udział Gminy w Programie zapewnił seniorom możliwość skorzystania z nowej formy pomocy w postaci usług opiekuńczych świadczonych w Dziennym Domu „Senior+” oraz Klubie „Senior+”.

OBSZAR

2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i umowach

Opis stanu
faktycznego

2.1 Gmina, w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, Edycja 2019 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+”, złożyła 4 stycznia 2019 r. dwie oferty. Pierwsza dotyczyła utworzenia i wyposażenia Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Błotnica, druga - utworzenia i wyposażenia Klubu „Senior+” w miejscowości Kaszczor. Oferty zostały przygotowane przez podmiot zewnętrzny. Obie oferty zostały wypełnione na formularzu wskazanym w ogłoszeniu o konkursie i spełniały wymogi formalne.

Dzienny Dom „Senior+” miał zostać utworzony w wyniku przebudowy istniejącego budynku (sali wiejskiej) w Błotnicy, a Klub „Senior+” w wyniku adaptacji dotychczasowych pomieszczeń w miejscowości Kaszczor. Do ofert dołączono, wypełnione zgodnie ze wzorem, programy inwestycji oraz oświadczenia o kwalifikowalności VAT.

W ofertach przedstawiono kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadań publicznych, w podziale na koszty do pokrycia z dotacji i ze środków własnych oraz przewidywane źródła finansowania. Wskazane w ofertach koszty były kosztami kwalifikacyjnymi, zgodnie z postanowieniami Programu oraz ogłoszenia konkursowego.

(akta kontroli str. 346-372, 459-477)

2.2. WUW w Poznaniu, w dniu 14 lutego 2019 r. poinformował drogą elektroniczną Gminę o ogłoszeniu wyników konkursu w ramach Programu i uzyskaniu przez nią dofinansowania na utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz Klubu „Senior+”. W przesłanej wiadomości wskazano również nieprzekraczalną datę złożenia oświadczeń o przyjęciu dotacji, którą ustalono na dzień 22 lutego 2019 r. Przedmiotowe oświadczenia, podpisane przez Wójta i Skarbnik, zostały złożone w dniu 15 i 19 lutego 2019 r. Następnie, 26 kwietnia 2019 r., WUW w Poznaniu wezwał Gminę do wskazania aktualnych danych niezbędnych do zawarcia porozumień. Porozumienia (nr 20/2019 i 21/2019) zawarto 21 maja 2019 r.

Ich integralną częścią były załączniki takie jak: oferta realizacji zadania publicznego, program inwestycji, oświadczenie o kwalifikowalności VAT oraz sprawozdanie z trwałości realizacji zadania. Sekretarz nie potrafił wskazać daty wezwania Gminy przez Wojewodę do zawarcia ww. porozumień. Zazaczył, że ich podpisanie nastąpiło podczas wizyty Wicewojewody w Urzędzie w dniu 21 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 369, 373-384, 478-487, 994-997)

Przedmiotem porozumienia nr 20/2019 było utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+”. Zgodnie z jego zapisami, całkowity koszt inwestycji miał wynieść 1 236 611,77 zł, z czego kwota w wysokości 299 709 zł miała pochodzić z dotacji, a kwota w wysokości 936 902,77 zł ze środków własnych. Na całkowity koszt inwestycji składały się koszty utworzenia Dziennego Domu w wysokości 1 186 661,77 zł oraz koszty jego wyposażenia w kwocie 49 950 zł. Termin realizacji zadania ustalono na okres od 1 maja 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 375-3384)

Przedmiotem porozumienia nr 21/2019 było utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+”. Zgodnie z jego zapisami, całkowity koszt inwestycji miał wynieść 72 590 zł, z czego kwota w wysokości 57 590 zł miała pochodzić z dotacji, a kwota w wysokości 15 000 zł ze środków własnych. Na całkowity koszt inwestycji składały się koszty utworzenia Klubu „Senior+” w wysokości 50 000 zł oraz koszty jego wyposażenia w kwocie 22 590 zł. Termin realizacji zadania ustalono na okres od 1 maja 2019 r. do 2 września 2019 r.

(akta kontroli str. 478-487)

Do porozumienia nr 20/2019, na wniosek Gminy, podpisano 22 listopada 2019 r. aneks nr 1, w którym zaktualizowano ofertę realizacji zadania publicznego, zmniejszono wysokość środków finansowych własnych przeznaczonych na realizację zadania z 936 902,77 zł na 133 480,58 zł oraz zmniejszono całkowity koszt realizacji zadania publicznego z 1 236 611,77 zł na 433 189,58 zł. Sekretarz wyjaśnił, że aneks zawarto ze względu na potrzebę uaktualnienia oferty po wyłonieniu wykonawców zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych oraz z uwagi na potrzebę uaktualnienia zakresu prac w celu zachowania zgodności z wytycznymi wynikającymi z Programu. Dlatego wszystkie koszty (które budziły wątpliwości, że dotyczą budowy/przebudowy) pokryte zostały z budżetu Gminy.

(akta kontroli str. 400-426)

Do porozumienia nr 21/2019, na wniosek Gminy, zawarto trzy aneksy, aneks nr 1 z dnia 30 sierpnia 2019 r., aneks nr 2 z dnia 10 października 2019 r. oraz aneks nr 3 z 22 listopada 2019 r. W aneksie nr 1 zaktualizowano ofertę realizacji zadania publicznego, wydłużono termin jego realizacji do 31 grudnia 2019 r. oraz wydłużono termin zgłaszania zleceniodawcy zmian w kosztorysie do 15 listopada 2019 r. W aneksie nr 2 zaktualizowano ofertę realizacji zadania publicznego (ze względu na zmianę terminu wyłonienia dostawcy sprzętu). W aneksie nr 3 zaktualizowano zmiany w kosztorysie, które zgłoszono 15 listopada 2019 r. Ponadto zmniejszono do 14 584,29 zł kwotę środków własnych oraz do 72 174,29 zł kwotę stanowiącą całkowity koszt zadania publicznego.

(akta kontroli str. 488-538)

2.3. W celu realizacji zadań będących przedmiotem ww. porozumień, Gmina przeprowadziła w 2019 r. dwa postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego:

a) Rozbudowa z przebudową Sali wiejskiej w Błotnicy na Dom Dziennego Pobytu Senior+ i żłobek Maluch+ (ogłoszenie z 20 maja 2019 r.);

b) Zakup wyposażenia do Dziennego Domu Pomocy Senior+ oraz Klubu Senior+ (ogłoszenie z 18 października 2019 r.).

Ponadto Gmina, w lipcu 2019 r., przeprowadziła rozeznanie rynku i dokonała wyboru wykonawcy do wykonania zadania „Remont – adaptacja pomieszczeń na Klub Seniora w Kaszczorze – Senior+”, który zaoferował wykonanie usługi za kwotę 49 549,74 zł. Gmina uznała powyższą ofertę za najkorzystniejszą cenowo, poprawną pod względem formalnym i mieszczącą się w limicie środków przeznaczonych na ten cel.

Analiza przedłożonej dokumentacji dotyczącej ww. zamówień nie wykazała nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 553-599)

Badaniem objęto dokumentację formalno-prawną związaną z utworzeniem i wyposażeniem Dziennego Domu „Senior+” w Błotnicy oraz Klubu „Senior+” w Kaszczorze (w szczególności: porozumienia z Wojewodą wraz z załącznikami, złożone oferty, programy inwestycji budowlanych, umowy z wykonawcami, sprawozdania z realizacji zadań publicznych) oraz finansowo-księgową, wykazaną w sprawozdaniach końcowych złożonych do WUW w Poznaniu. Przeprowadzona analiza wykazała, że:

- dotacje były wydatkowane zgodnie postanowieniami porozumień,
- w Urzędzie prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową ww. zadań publicznych, zgodną z wymogami § 5 ust. 1 zawartych porozumień;
- sporządzanie i przechowywanie dokumentacji finansowej oraz merytorycznej odbywało się zgodnie z § 5 ust. 2 i 3 porozumień;
- prawidłowo wypełniano obowiązki informacyjne, które określono w Programie oraz w § 6 ust. 1 i 2 porozumień;
- zachowano procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadań publicznych określony w § 4 porozumień;
- zadania w zakresie inwestycji budowlanych zostały wykonane zgodnie z załączonymi do ofert programami inwestycji, z wyjątkiem toalety w Klubie Senior+ w Kaszczorze. W programie inwestycji wskazano bowiem, że zostaną wykonane dwie toalety (osobne dla kobiet i mężczyzn), a w rzeczywistości, w ramach inwestycji, wykonano jedną. Sekretarz wyjaśnił, że po złożeniu oferty z załączonym programem inwestycji, w wyniku późniejszej szczegółowej analizy planowanych do wykonania prac okazało się, iż w obiekcie w którym znajdowało się pomieszczenie Klubu Senior+, znajdują się już dwie osobne toalety dla kobiet i mężczyzn. Mając zatem na uwadze optymalizację kosztów, zaprojektowano i wykonano jedną toaletę z prysznicem dostosowaną dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 472, 674-706, 819, 113-118)

2.4. Zgodnie z uchwałami Rady¹⁸, utworzone placówki - Dzienny Dom „Senior+” oraz Klub „Senior+”, włączone zostały w struktury organizacyjne GOPS.

(akta kontroli str. 630-635)

Zarządzeniem Dyrektora GOPS, dla Dziennego Domu „Senior+” przyjęto regulamin organizacyjny, w którym określono, że ośrodek będzie funkcjonował w wymiarze 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku (z wyjątkiem dni wolnych od pracy)

¹⁸ Uchwała nr 89/2019 z 3 września 2019 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Dzienny Dom Pomocy Senior+ (uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.) oraz uchwała nr 25/2018 z 28 grudnia 2018 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Seniora w Gminie Przemęt zmieniona uchwałą nr 90/2019 z 3 września 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr 25/2018 Rady Gminy Przemęt z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Seniora w Gminie Przemęt.

w godzinach od 8.00 do 16.00. Ponadto, w regulaminie określono: przedmiot działalności placówki; jej organizację i funkcjonowanie; zasady korzystania ze świadczeń; zasady transportu uczestników; prawa i obowiązki uczestników oraz zobowiązania Dziennego Domu wobec uczestników.

(akta kontroli str. 669-673)

Zasady naboru do placówek zostały określone w Regulaminie naboru i uczestnictwa w projekcie „Gmina Przemęt wspiera swoich seniorów”. W ramach projektu, Dyrektor GOPS określiła też, w ogłoszeniu o naborze, kwalifikacje pracowników realizujących usługi pielęgnacyjno-opiekuńcze. Sekretarz wyjaśnił, że Dyrektor GOPS przy określaniu kwalifikacji pracowników kierowała się „Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020”.

(akta kontroli str. 617-629, 997)

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w Domu Dziennego Pobytu „Senior+” oraz w Klubie „Senior+” zostały określone w uchwale Rady¹⁹. Zgodnie z jej zapisami opłata za pobyt seniorów została uzależniona od kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ups. Z nieodpłatnego pobytu mogły skorzystać osoby w przypadkach - gdy procentowy stosunek dochodu osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie do kryterium dochodowego oscylował w przedziale od 0 do 500%. Sekretarz wskazał, że podejmując uchwałę w sprawie ustalenia zasad odpłatności brano pod uwagę m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie (z 22 marca 2018 r., sygn. II SA/OI 64/18)²⁰ oraz wyrok podtrzymującego stanowisko sądu pierwszej instancji Naczelnego Sądu Administracyjnego (z 15 marca 2019 r., sygn. IOSK 2250/18)²¹. W orzeczeniach tych wskazano, że ustawodawca w art. 97 ust. 5 ups upoważnił radę gminy do ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności m.in. w ośrodkach wsparcia - a nie tylko do ustalenia wysokości tej odpłatności. Sądy te uznały również, że w ramach ustalania zasad ponoszenia odpłatności mieści się także zwolnienie z opłat.

NIK wskazuje, że co do interpretacji art. 97 ust. 5 ups orzecznictwo sądowo-administracyjne nie jest jednolite. W innym wyroku WSA (niepoddanym jednak kontroli instancyjnej w trybie skargi kasacyjnej przed NSA) przyjęto z kolei odmiennie, że ww. przepis upoważnia radę gminy jedynie do ustalenia zasad odpłatności w sensie pozytywnym poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia (por. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. II SA/OI 398/18)²².

(akta kontroli str. 611-616, 995-996)

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektor GOPS, seniorzy byli dowożeni do placówek Senior+ transportem Gminy.

(akta kontroli str. 709-710)

2.5. W trakcie kontroli NIK, siedziba Dziennego Domu Senior+ w Błotnicy (ul. Szkolna 19) została poddana 18 marca 2021 r. oględzinom. W ich wyniku stwierdzono, że placówka posiada:

¹⁹ Uchwała nr 113/2019 r. z 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia zmieniona Uchwałą nr 135/2020 z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 113/2019 Rady Gminy Przemęt z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia.

²⁰ LEX nr 2474022

²¹ LEX nr 2694867

²² LEX nr 2523526

- jedno pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła pełniące funkcję sali spotkań i jadalni;
- jedno pomieszczenie kuchenne wyposażone w sprzęty i urządzenia do przygotowania i spożycia posiłku;
- jedno pomieszczenie do utrzymania i zwiększenia aktywności ruchowej wyposażone w podstawowy sprzęt dla utrzymania i poprawy sprawności seniorów;
- pomieszczenie szatni dla seniorów i personelu z indywidualnymi szafkami;
- dwie łazienki wyposażone w toalety (jedna dla kobiet i druga dla mężczyzn), umywalki, uchwyty i prysznice z krzeselkiem;
- jeden pokój zabiegowo-pielęgniarski;
- jedno pomieszczenie do terapii indywidualnej;
- pomieszczenie klubowe wyposażone w sprzęt RTV;
- wydzielone miejsce na pralkę i miejsce do prasowania;
- wyposażenie: dwie kanapy, cztery fotele, krzesła, regały, stolik kawowy, szafka z półkami na kółkach, dwie szafy zamykane, dwie szafy ubraniowe z modułem szatniowym, trzy szafki do szatni ze schowkami, stół terapeutyczny, meble kuchenne, zestaw naczyń, pralkę, lodówkę, kuchenkę mikrofalową, czajnik bezprzewodowy oraz laptop.

W tym samym dniu dokonano oględzin Klubu „Senior+” w Kaszchorze (ul. Cysterska 9). W ich wyniku stwierdzono, że placówka posiada:

- jedno pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła, pełniące funkcję sali spotkań;
- aneks kuchenny wyposażony w mikrofalówkę, czajnik i zestaw naczyń;
- wydzielone miejsce pełniące funkcję szatni dla seniorów (znajdujące się w pomieszczeniu klubowym);
- łazienkę wyposażoną w umywalkę, jedną toaletę, uchwyty oraz prysznic z krzeselkiem;
- wyposażenie: pętlę indukcyjną, 15 krzesel, trzy stoły, szafę dwuskrzydłową, dwa regały, dwie szafki ze schowkami, kuchenkę mikrofalową, czajnik bezprzewodowy, tablicę informacyjną oraz aneks kuchenny.

W budynku, w sąsiedztwie pomieszczenia ogólnodostępnego znajdowały się również dwie toalety (osobne dla kobiet i mężczyzn). Obie placówki spełniały minimalne standardy określone w Programie. Zakres rzeczowy wyposażenia placówek był zgodny ze złożonymi ofertami i ich korektami.

(akta kontroli str. 600-610)

2.6. Sprawozdania końcowe z realizacji zadań - Utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+” przekazano do WUW w Poznaniu 28 stycznia 2020 r. W tym samym dniu przekazano sprawozdania z trwałości realizacji ww. zadań. Sprawozdania złożono zgodnie ze wzorami stanowiącymi załącznik do porozumień zawartych z Wojewodą. Sprawozdania z trwałości złożono również w dniu 28 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 427-440, 539-548)

W sprawozdaniu końcowym z realizacji Dziennego Domu „Senior+” wykazano, że łączna kwota wydatkowana na jego realizację wyniosła 417 988,01 zł, z czego z dotacji wydatkowano 284 817,69 zł. W związku z tym, że w okresie sprawozdawczym nie były realizowane działania związane z finansowaniem bieżącego funkcjonowania utworzonej placówki rzeczywista liczba seniorów objętych wsparciem wyniosła 0. Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 14 891,31 zł w dniu 31 grudnia 2019 r., czyli w terminie wynikającym z porozumienia nr 20/2019.

(akta kontroli str. 427-433, 861)

W sprawozdaniu końcowym z realizacji Klubu „Senior+” wykazano, że łączna kwota wydatkowana na realizację zadania wyniosła 55 999,03 zł, z czego z dotacji wydatkowano 43 414,74 zł. W związku z tym, że w okresie sprawozdawczym nie były realizowane działania związane z finansowaniem bieżącego funkcjonowania utworzonej placówki rzeczywista liczba seniorów objętych wsparciem wyniosła 0. Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 14 175,26 zł w dniu 31 grudnia 2019 r., czyli w terminie wynikającym z porozumienia nr 21/2019. Sekretarz wyjaśnił, że Wojewoda nie wzywał Gminy do składania korekt ww. sprawozdań.

(akta kontroli str. 539-545, 860-860, 1019-1038)

Dyrektor GOPS wyjaśniła, że placówki „Senior+” w okresie pandemii COVID-19 pracowały w ograniczonym zakresie. Od 12 marca do 5 lipca 2020 r. oraz od 21 października do 31 grudnia 2020 r. działalność placówek została zawieszona na podstawie decyzji Wojewody. Podczas zawieszenia działalności opiekunki miały stały kontakt telefoniczny z seniorami. Uczestnicy Dziennego Domu „Senior+” korzystali z bezpłatnych posiłków, które mieli dostarczane do miejsca zamieszkania. W okresie od 6 lipca do 20 października 2020 r. zajęcia w placówkach odbywały się przy zachowaniu pełnego reżimu sanitarnego. Obiekty wyposażono w środki ochrony indywidualnej (maseczki, przyłbice, rękawiczki oraz środki do dezynfekcji dłoni). Wydzielono również jedno pomieszczenie na izolatkę. Zajęcia odbywały się w mniejszych grupach przy jednoczesnym ograniczeniu kontaktu pomiędzy grupami.

(akta kontroli str. 709-710)

Sekretarz podał, że Wojewoda dotychczas nie przeprowadzał kontroli realizacji ww. zadań publicznych.

(akta kontroli str. 819)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina, po zakończeniu i przekazaniu do użytku inwestycji budowlanych – Dziennego Domu „Senior+” oraz Klubu „Senior+”, nie sporządziła i nie przekazała Wojewodzie rozliczeń, o których mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Sekretarz wyjaśnił, że Gmina, zgodnie z wytycznymi WUW w Poznaniu, składała sprawozdania końcowe z realizacją zadania publicznego w ramach Modułu I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+” oraz sprawozdanie z trwałości realizacji zadania. Dodał również, że WUW w Poznaniu nie wymagał sporządzenia przez Gminę rozliczeń, o których mowa w § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa, a także nie wzywał Gminy do złożenia takich sprawozdań.

NIK, nie kwestionując powyższej argumentacji, wskazuje jednak, że wymóg sporządzania i przekazywania rozliczeń inwestycji budowlanych dysponentowi, który je finansował ze środków budżetu państwa, wynika bezpośrednio z przepisów prawa powszechnie obowiązującego (§ 16 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia) i nie jest uzależniony od żadnych innych wytycznych lub wezwań. Gmina zobowiązana była zatem sporządzić takie rozliczenia, według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia, w terminie do 60 dni od dnia, w którym była uregulowana ostatnia płatność związana z finansowaniem ww. inwestycji i przekazać je Wojewodzie.

(akta kontroli str. 812, 819)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina skutecznie zrealizowała zadania dotowane w ramach Programu „Senior+”. Złożone oferty pozwoliły uzyskać dofinansowanie na utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz Klubu „Senior+”. Pozyskane na te cele środki wydatkowano zgodnie z zasadami określonymi w Programie oraz z treścią porozumień. Oddane do użytku placówki odpowiadały minimalnym standardom wyposażenia określonym w Programie. Ich organizacja oraz ustanowione zasady: uczestnictwa seniorów w zajęciach, odpłatności za pobyt w placówkach oraz dowozu do nich, także były zgodne z wymogami Programu. Gmina, terminowo i na właściwych formularzach, składała sprawozdania końcowe z wykonanych zadań oraz sprawozdania z ich trwałości. Po oddaniu do użytku ww. inwestycji nie sporządzono natomiast rozliczeń, o których mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa i nie przekazano ich Wojewodzie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag, natomiast na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o sporządzenie i przekazanie Wojewodzie Wielkopolskiemu rozliczeń inwestycji budowlanych, tj. Dziennego Domu Senior+ oraz Klubu Senior+, zrealizowanych w ramach Programu „Senior+”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, czerwca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Marek Gutraj
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

